

VÅRDEN BEHÖVER EN FOU-AVDELNING

Regeringens tilltro till sin egen förmåga att stimulera innovationer är hög. Med innovationsråd och industrikansler ska politiken sätta sig i förarsätet. Skepsisen mot politikens möjligheter att på ett framgångsrikt sätt vara aktiv i detta är stor. Det är ytterst människor, företag och institutioner som leder nyskapandet, inte regeringar.

Det finns däremot ett område där regeringen skulle kunna spela en viktig och aktiv roll för att stimulera innovation: vård, skola och omsorg. Globalisering, urbanisering och digitalisering sönder strukturer – och skapar nya möjligheter. I dessa förändringar finns stor potential att utveckla våra välfärdsverksamheter.

Skolan står inför uppenbara utmaningar kring dess roll, möjligheterna att tillgängliggöra kunskaper på nya sätt och hur vi använder teknik i lärandet. Inom vården har vi vant oss vid medicinsk utveckling, men behöver nu arbeta mer preventivt. Och inom omsorgen öppnas nya möjligheter via exempelvis robotteknik och smarta textilier.

Rätt hanterat kan vi både utveckla verksamheterna och frigöra tid för det mänskliga mötet, något som blir allt viktigare i vår digitaliserade tid. Behovet av innovation är minst lika omfattande som hos företag på konkurrensutsatta marknader. Därför måste den offentliga sektorn avsätta resurser och fokusera på innovation på samma sätt. Det handlar om att öppna för innovation, men också om att våga experimentera. Lagstiftning måste förändras för att skapa förutsättningar för det nya. Och visst finns det positiva exempel. I Slussfors finns Sveriges första digitala vårdcentral och många lärare och skolor har utvecklat nya och innovativa sätt för lärande. Mycket sker, men mycket mer finns att göra. Den offentliga sektorn har två utmaningar i detta.

Den första är resurser. Med en åldrande befolkning ökar behovet av resurser som redan är knappa. Vi måste därför orka agera långsiktigt. Resurser som läggs på innovation ger avkastning på längre sikt.

Det andra handlar om hur vi som medborgare förhåller oss till dessa verksamheter. Vi kräver kvalitetskontroll och förutsägbarhet och är – fullt förståeligt – sällan öppna för att det ska experimenteras med oss själva, våra barn eller föräldrar. För att bryta detta behövs politiken. Regeringen borde förflytta sitt fokus från att försöka främja innovation i näringslivet till att fokusera på den offentliga sektorns verksamheter.

Vi borde bestämma oss för att bejaka ny teknik och att den offentliga sektorn ska vara aktör som går före. Det skulle utveckla välfärden och bidra till ett bra klimat för entreprenörer där nya företag och innovationer kan skapas. Inrätta ett statligt laboratorium där vi samlar forskning, företag och människor från välfärden med uppdraget att tänka nytt – en offentlig forsknings- och utvecklingsavdelning.

Bjud in människor, civila samhället, akademierna, entreprenörer och företag att vara delaktiga. Då kanske vi också kunde få ett slut på diskussionen om huruvida företag över huvud taget ska få finnas i välfärdssektorn och i stället vara på skaparkraften.